

LÄÄNE-HARJU VALLA LEHT

MAI 2023 | NR 5 (60) | WWW.LAANEHARJU.EE | LAANEHARJUVALD

Vald täis elamusi!

Lääne-Harju vald on see vald, mis on paljudele koduks, mõnele külastuskohaks ning teistele koht kuhu on alati hea tagasi tulla.

Lääne-Harju vallas on hea elada. Me saame olla uhked oma veekogude, vaatamisväärsuste ja kogu looduse pakatava ilu üle. Meil on rohkelt metsi, mitmekesine loodus ning kadestamisväärsed supelrannad. Meil on kuhu minna matkama, mida avastada või kus veeta meeldejäävaid hetki oma perega. Seetõttu toome ka teieni väikese ülevaate meie valla võimalustest.

Arvo Pärdi
Keskuses on
püsinäitus,
kus on üleval
Arvo Pärdi
aastaküm-
nete jooksul
kirja pandud
mõtisklused.

FOTO KATRE
SAAR

Oled kultuurne avastajahing?

Üks suurimaid avastuskohti on meie vallas Padise klooster-külastuskeskus. Padise Klooster on üks paremini säilinud kloostreid, kus saab nautida vaadet tornist või harida ennast teadmistega. Nimelt on kloostris üleval hariv väljapanek „Loodusest loodu.” Kui 14. sajandil rajatud Padise klooster jääb sinust hirmutavalt kaugesse ajahetke, siis nüüdisaja loominguga saab tutvuda Laulasmaal Arvo Pärdi Keskuses, mis avati 2018. aastal. Tegemist on keskusega, kus on põimitud omavahel muusika, Hispaania arhitektuur ning kaunis loodus, millele annab lisaväärtuse maalilise vaatega vaateorn. Kõrged ja avarad laed, puiduhõng ning omanäolised elemendid pakuvad silmailu ning võib naelutada tundideks. Keskuses on ka püsinäitus, mida saab kuulata audiogiidi saatel omas tempos või pidada seminare oma seltskonnale.

Tunned rõõmu väikestest asjadest?

Laulasmaa Spa on teada nii mõnelegi spa-hundile ka kaugemal Eestimaa nurgas koos oma mitmekülgsede võimaluste ning puhta liivaranna ja discgolfrajaga. Meie valla uhkus ja au on ka Kloogaranna rand, oma kauni maastiku ning mõnusa ranna poolest. Seal on põnevad ronimisväljakud, võrkpalliala, suvehooajal toitlustus ja palju muud. Kes hästi otsib, leiab sealt ka kohalikud SUP poisid, kes pakuvad aerusurfi võimalust. Meie vallas on palju ka lastele, sest meil on

Rummu järve ääres on ka on discgolfi rada
FOTO KATRE SAAR

hulgaliselt erinevaid ronimisradu, näiteks Vasalemmas ja Kloogal või põnevaid mänguväljakuid nagu Karjakülas ja Ämaris. Meil on jõulinnakud ja terviserajad. Padise metsade vahel looklev terviserada pakub oma tõusude ja mõõnadega rahuldust igale liikujale.

Meid teatakse ka teisel pool piiri

Murru vangla ja Rummu karjääri oma helesinise veekogu, tuhamäe ning veeluste hoonetega on tõeline tõmbenumber! Tegu on nii populaarse kohaga, et pooled on tei-

selt poolt piiri ning suvekuu kõige suurem külastajate arv on olnud 2000 külastajat. Alal on lisaks discgolfirada, sukeldumisvõimalus, vesirattad, täispuhutav veepark, supilauad ning suvekohvik – tundub mõnus! Lisaks on samal territooriumil ka Murru vangla, mida on võimalik külastada koos giidiga ning kus kuuleb tõestisündinud lugusid endistelt vangidelt ja ametnikelt. Elamus, mis annab aimdust, milline oli elu Eesti ühes kriminaalsemas vanglas.

Meil on veel...

Kas teadsid, et Väike-Pakri on suurem kui Suur-Pakri? Paldiski linnast vaid mõne kilomeetrise meresõidu kaugusel asuvad Lääne-Harju vallale kuuluvad väikesaared Suur-Pakri ja Väike-Pakri. Väike-Pakri saarele korraldatakse ka laevareise ning saaretuure veoautoga, võimalik on laenutada ka jalgrattaid. Suure põneva pagasiga on meie vallas ka Paekalda Puhkekeskus, mis asub Rummu järve kaldal ning kus on kõik eeldused, et pidada seal üks erakordne koosviibimine. Võimalikud tegevused on kanuumatk, kummipaadi- ja valgusparve-matk või soovid nautida kümblustünni ja parvesauna. Lisaks korraldatakse ekskursioone Murru vanglasse, viiakse läbi sukeldumisi ja snorgeldamisi, pakutakse toitlustust ja sauna ning teisi toredaid võimalusi.

Erakordne vald erakordsete võimalustega! •

KATRE SAAR

JUHTKIRI

Vald, mis on oma-
suguste seas erilisem

MARJE KIDRON

Padise kloostri juhataja

Loode-Eesti kontrastid jäävad pealinnast vaid lühikese sõidu kaugusele. Nii lähedal, aga ometi veel lõpuni avastamata piirkond peidab avastamisrõõmu nii sihita nädalalõpu rändajale kui ka pikalt planeerijale. Eriilmeline, isepäine ja üllatav. Või siis stiilne ja romantiline. Kuidas soovite, kõike saab!

Laulasmaa ja Kloogaranna on palju enam kui mõnusa rannaliivaga peesitamise kohad. Kel uudishimu piisavalt, saab jalutada kooperatiivides, kus kõrvuti seisavad nostalgilised kolmnurksuvilad uhketeks püsielamuteks ehitatud kodudega. Igal kooperatiivijupil on külastajale rääkida oma lugu – kellele meenuvad asutuse peod, väikestele maalappidele kaevatud peenramaad, lillelised kitlid, tüütult haukuv naabrikoer ja jalutuskäigud randa. Kõige ehedam on Kloogaranda minna rongiga ja meenutada, kuidas aastakümneid tagasi sai puupüsti täis kolisevas rongis ühe jala peal kannatamatult kohalejõudmist oodata. Tänane pilt võrdluseks on toredaks üllatuseks igale ranna- ja nostalgiaurumaanile.

Keila poolt liginedes tasub aga juba Rõõmu kaubamajast alates silmad lahti hoida ja põigata peidetud paekivikarjääridesse ja hajaküladesse, et vaadata, kuidas meie rahvuskivi on ehituskunstis kasutatud. Keskajast tänapäevani kasutuses olnud paas peidab loendamatu kivistisi, oska ainult vaadata. Muide, kas teadsite, et Vasalemma marmoriks hüütud piirkondlik paas säteb? Ja et Kaseperes olevad igivanad kiviaiad on Mandri-Eestis äärmiselt haruldased? Kirglikul kivisõbral aga lähivad jalad nõrgaks Alliklepa rannas fossiile otsides. Kust täpselt, seda peate küll ise avastama, häid kivististe leiukohti hoitakse sama kiivalt nagu kukeseenekohti.

Pärandihuviliste jaoks on piirkond justkui pidupäev, sest just siin asuvad Põhja-Eesti ühed vanimad asulakohad, rannarootslaste asundused, hariduse häll, väärikad keskaegsed sakraalehitised, legendidega hiiekohad, uhked mõisad, rikkalik militaarpärand ja lahketesse seenemetsadesse peidetud lubjaahjud.

Siin elavad põnevaid ameteid pidavad kohalikud, kes heameelega uksed avavad ja näitavad, kuidas traditsiooniliste meetoditega saab mesi purki, siider korgi alla, savikamakast imeline keraamika ja kidurast rootsust uhke püsik.

Kui kultuurist isu täis, saab võtta ette pika jalutuskäigu Paldiski pankrannikule, lasta jäisel tuulel kõrva puhuda ja vaadata, kuidas meri maa üle võitu püüab saada. Kohalikust kaubamajast tasub kaasa osta Tarhun, eluaegse garantiiga luud ja puhuda muheda müüjaga paar sõna juttu. Tehke panelkade vahel tiir ja istuge mõnusaks tseburekipausiks pinkidele, millel ohvitseride lesed kuulujutte räägivad ja elust väsinud jalgu päikese käes sirutavad.

Muide, kulinaariast rääkides võin käe südamele panna ja kinnitada, et vallas on selliseid kohti küll ja veel, mille pärast jooksuga kohale tulla.

Turism on minu jaoks märkamise, tajumise, inspiratsiooni ümbritsevast ja maitseelamused. Muidugi saab alati ka giidiga targemaks, kuid veel mõnusam on vahelduseks avatult ja lahtiste silmadega ringi kolada ning lasta ennast piasjadel kõnetada.

Lääne-Harju vald on sellisteks avastusteks igati põnev, sest igal ajastul on siin oma lugu rääkida. Tuleb ainult kohale tulla ja kuulata! •

Volikogu istungi aprillikuu uudised

Toitlustusteenus Paldiski linna üldhariduskoolides

Vallavolikogu andis Lääne-Harju vallavalitsusele loa riigihanke „Toitlustusteenus Paldiski linna üldhariduskoolides” läbiviimiseks. Praegu pakub teenust Baltic Restaurants Estonia AS, kelle leping lõppeb 31.07.2023, mis tähendab seda, et tuleb kuulutada välja uus hange toitlustaja leidmiseks.

Muudeti sotsiaalhoolekandeline abi andmise korda

Riik võttis eelmise aasta lõpus vastu seaduse, millega muudeti väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse rahastamise regulatsiooni. Lähtudes riigi poolt vastu võetud seadusest, oli vaja viia muudatused sisse ka volikogu 24.11.2020 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Lääne-Harju vallas” määruuses. Seni oli ööpäevaringse üldhooldusteenuse eest tasumine teenuse saaja ja tema ülalpidajate kanda, edaspidi hakkab teenuse katmises osalema ka avalik sektor.

Lääne-Harju Vallavalitsus rahastab alates 1. juulist 2023 üldhooldusteenust osutavatele hooldustöötajatele ja abihoolustöötajatele tööjõu, tööriietuse ja isikukaitsevahendite, tervisekontrolli ja vaktsineerimise ning koolituse ja supervisiooni kulud. Majutus- ja toitlustuskulud ning muud teenuse osutamisega seotud kulud on teenuse saaja tasutavad kulud. Vald tasub lisaks väiksema sissetuleku hüvitist

isikutele, kelle pension on alla 635,89 euro. Üldhooldusteenuse saajale makstakse toetust, kui vallavalitsuse sotsiaalosakond on välja selgitanud isiku vajaduse väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse järele.

Volikogu võttis vastu määruse, millega muudeti avalike ürituste kauplemise läbiviimist

Volikogu võttis vastu otsuse, millega muudeti varasemat avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõudeid. Olulisemate muudatuste alla kuulus näiteks taotluse esitamise kord, mis tähendab, et ürituse korraldamiseks tuleb esitada taotlus infosüsteemi SPOKU kaudu vähemalt 20 päeva enne ürituse toimumist. Teine oluline muudatus oli see, et kõrgendatud turvariskiga avalike ürituste puhul tuleb ürituse korraldajal koostada ka turvaplaan. Ning kolmanda olulise muudatusena oli keskkonnahoidlikkuse nõue. See nõue tähendab seda, et avaliku ürituse korraldaja annab avaliku ürituse teates ülevaate ürituse keskkonnahoidlikkusest.

Määruse täiendamisel võeti arvesse seda, et seadusega nähakse ette, kuidas vähendada ühekordsete plastist toidupakendite ja joogitopside tarbimist 2026. aastaks. Alates 2024. aasta 1. jaanuarist on avalikel üritustel lubatud kasutada toidu ja joogi serveerimiseks üksnes korduvkasutatavaid anuma ja söögiriistu. Muudatustega alustatakse juba nüüd, et sündmuste

Aprillikuu **sündis** vallas **7 last** – **2 poissi** ja **5 tüdrukut**.

Manalateele lahkus 12 valla elanikku.

Meie valda saabus elama **67 uut elanikku** ja kolis **mujale Eestisse 78 inimest**.

1. mai seisuga on valla elanike arv **13 614 elanikku**.

korraldamine koormaks võimalikult vähe meie keskkonda.

Vallavara enampakkumisele

Volikogu võttis vastu otsuse, millega müüakse avalikul enampakkumisel Lääne-Harju valla omandis olevad kinnistud. Lääne-Harju vallas on mitmeid kinnistuid, mille omamine on ebaotstarbekas ja kulukas, mis tõttu on mõistlik need enampakkumisele panna.

Enampakkumisele läheb Paldiski linnas Põhja tn 11 alghinnaga 6000 eurot, Põhja tn 11a alghinnaga 10 000 eurot ning Põhja tn 11b alghinnaga 4800 eurot. Enampakkumise võitjaks tunnistatakse isik, kes pakub

kõrgeimat ostuhinda ja nõustub müügitingimustega.

Detailplaneeringu menetluse uuendamine

Volikogu otsuste seas oli ka 2007 aastal Ranna tee maaüksuse detailplaneeringu kehtestamise otsuse kehtetuks tunnistamine, mille taotluse esitas omanik ise. Taotleja soovis kehtestatud detailplaneeringu elluviimise käigus rajada planeeringulahenduse kohase ligipääsutee, mille vaatas üle Keskkonnaamet ning andis vastuse, et tee ehitamine ilma ehituskeeluvööndit vähendamata ei ole võimalik. Seega on krundile ligipääs piiratud ning planeeringu lahenduse elluviimine

takistatud. Taotleja on omandanud detailplaneeringu alal asuva krundi, teadmata asjaolust, et menetluse käigus oli jäänud tegemata üks oluline menetlustoiming. Kuna Ranna tee maaüksuse detailplaneering sisaldab üldplaneeringu muutmise ettepanekut, siis on eeltoodut arvestades ja vastavalt looduskaitseadusele võimalik menetluse uuendamise käigus küsida Keskkonnaametilt nõusolekut ehituskeeluvööndi vähendamiseks ligipääsu tee osas. Kuna muus osas menetlustoiminguid ei korrata ning planeeringulahendus ise jääb muutmata, siis on võimalik detailplaneering pärast menetluse uuendamist (ehituskeeluvööndi vähendamise menetluse läbiviimist) uuesti kehtestada. •

UUS TÖÖTAJA

Diana Helena Anderson

Keskkonna- ja planeeringute nõunik

Hiljutine magistriõping Aalto-üliopistos tõestas minu head õppimisvõimet, meeskonnatöö oskust, head pingetaluvust, loovust ja suurepäraseid keelte oskust. Loomult olen kohuse- ja vastutustundlik. Oma tugevustena näen võimet välja töötada uusi lahendusi, algatada muudatusi ning neid ka ellu viia. Mulle pakub põnevust teaduslikud uurimustööd ning meeldib juurelda, millised on ühe piirkonna arengud ning kuidas mõjutavad üksteist erinevaid naaberpiirkonnad. Mind paelub ajalugu, majandus kui ka maakonnaplaneering ja keskkonnaküsimused. •

FOTO ERAKOGU

Hoovid korda toetuse saajad on selgunud

Korterelamute õuealade haljastuse ja hoovide korrastamise toetusvooru esitati üle valla kaksteist nõuetekohast taotlust summas 25 539,10 eurot, kuigi vooru eelarve oli pea kaks korda suurem, 50 000 eurot. Toetuse eesmärk on edendada ja luua võimalusi korterelamute õuealade haljastuse ja hoovide korrastamise ning aiandusühistute elukeskkonna parandamiseks ning atraktiivsemaks muutmiseks. Tänavu esitati taotlusi peamiselt jäätmemaja ehitamiseks ja haljastuse korda tegemiseks. •

KÄTI TEÄR-RIISAAR
arendusnõunik

Liikumissari sai hoo sisse

Lääne-Harju Liikumissarjale anti avastart Laulasmaal laupäeval, 6. mail. Liikumisrõõmust sai esmakordselt toimunud sündmusel osa ühtekokku 246 osalejat.

5 kilomeetrise distantsi finišisse saabus esimesena Rimo Timm ajaga 16 minutit ja 41 sekundit, mis märgib ühtlasti ka esimest Laulasmaa jooksu rajarekordit. Teise koha pälvis Andres Hellerma tulemusena 16.49. Kolmas oli Laulasmaal Matt Rammo (aeg 16.52).

Naiste arvestuses tõi esimesel liikumissarjal võidu Lääne-Harju valda Laulasmaa elanik Kelly Nevolihhin, kes sai ka üldarvestuses väga kõrge kuuenda koha. Võidutulemuseks märgiti talle 17.43. Teise ja kolmanda koha naiste põnevas lõpparvestuses jäi seekord peale Anneli Ratasepp ajaga 18.55, kes edestas napilt kolmandale kohale tulnud Irina Biziaevat (aeg 18.57).

Laulasmaa etapi jooksu kõrget taset näitab fakt, et Eesti Top 15 sel aastal joostud 5 km tulemustest on kolm saavutatud just Laulasmaal (Marathon 100).

Ürituse läbiviimisel peeti silmas Lääne-Harju Liikumissarja eesmärki jätta endast maha võimalikult väikene jalajälg ning Lääne-Harju vallavanem Jaanus Saat võttis sündmuse kokku sõnadega: "Laulasmaa Liigub etapp oli tehtud rohevallale vääri-

Järgmine liikumissarja etapp toimub 3.juunil Padisel.

Info ja registreerimine
www.lhjooks.ee

selt keskkonnasõbralikult – laste diplomid olid seemnepaberist, suurte diplomiteks aga istikud! Samuti oli aukohal tervislik toitumine ning kõik osalejad said tervisebatooni ja õuna. Vett pakuti täna ja pakutakse ka edaspidi liikumissarja etappidel äsja valminud valla joogiveepaagist ning kõik see käib kas oma joogipudelis või korduvkasutatavas tassi! Loomulikult sorteerime ka jäätmeid ning taaskasutame võimalusel võistlusnumbreid!"

Suur tänu kõigile osalejaile, kaasaelajatele, tublidele vabatahtlikele ning headele toetajatele. •

KRISTI KRULL

Paldiski Ühisgümnaasiumi GLOBE retk Pakri saartele

GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit the Environment) on ülemaailmne õpilastele mõeldud uurimuslikku õpet ja praktilisi tegevusi pakkuv keskkonnasuunitlusega haridus- ja teadusprogramm, mille idee algatas 1994. aastal USA asepresident Al Gore.

Eesti ühines GLOBE programmiga 1996. aastal, Paldiski Ühisgümnaasium ühines programmiga eelmisel õppeaastal. GLOBE Eesti pakub programmis osalevatele koolidele võimalust USA saatkonna toel viia läbi retki, õppekäike või matku looduses. Retke üheks tingimuseks on, et vähemalt pooled osalevad õpilased on ukraina õpilased ning osalevad eesti õpilased oleksid aktiivsed GLOBE õpilased. Nii sai 21. aprillil teoks eesti ja ukraina õpilaste retk Pakri saartele. Ilm oli sel päeval nagu

tellitud – päev päikeseline ja meri üle pika aja täiesti sile. Kooli ees oli ootamas 20 ootusärevat õpilast, keda ootas ees esmakordne reis Pakrile. GLOBE retk on sündmus, mille käigus õpitakse tundma Eesti loodust, keelt ning GLOBE tegemisi. Retke käigus kogusime ühtlasi ka vaatlusandmeid (temperatuur, õhurõhk, õhuniiskus, pilved) ning määrasime koordinaadid. Veoauto kastides seiklesime läbi nii Väike- kui Suur-Pakri saare ning tutvusime sealse looduse ja uudishimulike veistega. Väike-Pakri kiriku juures üllatas meid pereansambel „Elu allikas”, kes kiirelt väikese kontserdi andis. Mängiti erinevaid pille ja lauldi nii eesti- kui ukrainakeelseid laule. Meie giid, ajalooõpetaja Heigo Ausmees andis meile ülevaate saarte ajaloost ning elustolust. Lisaks õpilastele ja õpetajatele osalesid meie retkel ka Lääne-Harju abivallavanem Erki Ruben ja Ameerika suursaadik oma meeskonnaga. •

JANIKA LOOS

Lääne-Harju laste- ja noortepäev Padisel 2. juunil algusega kell 12.00

Lastekaitsepäeva puhul toimub sel aastal Padise rahvamajas ja õuealal lastele ja noortele mõeldud üritus, mille korraldavad Padise kogukonna eestvedajad koostöös Lääne-Harju valla ning Lääne-Harju Muusika – ja Kunstide kooliga.

Kui eelnevatel aastatel toimus eraldi noortefestival, siis sel aastal on noortefestival ja veidi pisematele mõeldud üritus koos ja põnevaid tegevusi jagub terve päeva jooksul nüüd erinevas vanuses lastele ja noortele. Vabaõhulaval annavad etenduse klounid Piip ja Tuut, Improteater IMPEERIUM, PartnerAkro lapsed, Märten Männiste, õhtu lõppeb õuelaval Getter Jaani bändi saatel ja Padise rahvamaja saalis toimuva tantsuworkshopi ja diskoga. Õuealal toimuvad erinevad töötoad, saab proovida näiteks erinevaid sportmänge ja teadmisi proovile panna. Töötubasi viivad läbi nii Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide kool, Lääne-Harju Huvikeskus, spordiklubi KETS, Partner-Akro, nimekiri täieneb. Lapsed ja noored saavad tutvuda Päästeametiga ja Vabatahtlike Päästjate, Politsei ja Kaitseväge tegevustega. Supiga täidab kõhtu Naiskodukaitse. Haara kaasa sularaha, sest Padisele on lubanud tulla jäätist, suhkruvatti ja popcorni pakkuma Jäätisepehmik ja teised toitlustajad. Mis siis muud, kui et pruuniks, teiseks juuniks ja näeme Padisel! Edasimüüjatel ja teistele, kes soovivad selle vahva seltskonnaga liituda palume ühendust võtta info@glandem.ee. •

GLANDEM OÜ

PALDISKI KOGUKONNAPÄEV
11. juuni 2023
 ÜRITUS ON KÕIGILE TASUTA
 ROHKEM INFOT [Paldiski kogukond](#)

LÄÄNE-HARJU VALD
 PALDISKI KOGUKOND

Vägilase Jooks – vägev spordielamus esmakordselt Rummus!

Suvi on kohe käes ja koos sellega ka mitmed seikluslikud spordiüritused üle Eesti.

Üheks neist on Seiklushundi korraldatav Vägilase Jooks, mille 2.etapp toimub 17.juunil Rummu mitmekesisel ja imekaunil maastikul. Samal õhtul, samas asukohas toimub ka Rummu Festival "RUFÉ 2023" – seega päev tuleb kõigi osalejate jaoks meeleolukas ja mitmekülgne!

Mis on Vägilase Jooks?

Vägilase jooksu on takistusjooks, kus valikus on kaks distantssi – 8km ja 4km. Osalejatel tuleb läbida mitmekülgne maastik, mis pikitub üle 30 nii tehise-, kui ka loodusliku takistusega, nii füüsilist proovile panevad kui ka lihtsalt väga lõbusad. Võistlejad ei jää puutumata veest, mudast, liivast, tuulest. Proovile pannakse terve keha lihasvõimekus, sest rajal peab roomama, rippuma, hüppama, kükitama, tassima, tõstma, sum-pama, ujuma. Igal juhul on elamus garanteeritud!

Kokkuvõttes on rada jõukohane kõigile – raskematel takistustel on võimalik valida takistuse ületamise asemel kätekõverdused või burpeed, samuti on ka tempo igähe enda sättida. Vägilase Jooks on tuntud ka kõige sõbralikumate osalejate poolest – kõik võõrad on rajal sõbrad ja abistavad üksteist

takistuste läbimisel. Vägilase Jooksu slogan kutsub mugavustsoonist välja ja seiklustele vastu astuma – "Ületades takistusi, ületad iseend!".

Mida oodata Rummu Vägilase Jooksult?

Vägilase jooksu peakorraldaja Arvi Anton märgib, et Lääne-Harju valda, täpsemalt Rummu karjääri on Seiklushunt juba mitmeid aastaid kutsunud ning tänava otsustas meeskond Vägilase jooksu selles vinges kohas ka korraldada. "Lisamotivatsiooni andis, et sama päeva õhtul toimub ka suurejooneline Rummu festival, tänu millele on osalejale tegevust terveks päevaks. Rummu karjäär ja endise vangla territoorium on väga mitmekesine ning erilmeline – see sobib meie takistuskrossi jooksuks väga hästi. Just erilisi kohti me otsime ning meie jookski pole mingi tavaline maanteelõik, vaid üks väga eriline ja vinge elamus!", selgitab Anton Rummu kasuks valiku langetamise ajendeid.

"Rada läbib suurt aherainemäge, veekogu, endise vangla territooriumi ning endise karjääri osa. Rada on jõukohane kõigile, sest iga raskema takistuse juures on olemas alternatiivid. Muidugi ei ole kõik 30 ta-

kistust füüsiliselt väga rasked, sest nende hulgas on ka selliseid atraktsioone, mis on puhas lõbu! Näiteks liumägi vette või mõni mudasem auk. Ootame kõiki spordisõpru rajale või raja äärde kaasa elama, sest Vägilase jooksu pakub ohtralt emotsioone ja vaatamängu nii osalejale kui ka publikule!", kirjeldab Anton rada ja teeb üleskutse mõnusat ja elamuslikku suvepäeva veetma.

Vägilase Jooks on kindlasti üks selle suve kõige oodatuid sündmusi, seega tasub end juba varakult kirja panna! Seda saab teha aadressil www.eventor.ee.

Lisainfot võistluse kohta leiab Seiklushundi kodulehelt www.seiklushunt.ee.

ELIISA SAKSING,
MTÜ Seiklushunt.

Talendid huvikooli!

„Talendid koju!“ on hüüdlause, mis küll tänaseks on oma kõlavuse minetanud – samanimeline Eesti Kaubandus-Tööstuskoja kampaania toimus kümnend tagasi, aga väljakutsena on talentide leidmine ja nende suunamine meie ühiskonnas endiselt aktuaalne.

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide kool pakub omapoolse lahendusena välja, et enne kui talent koju läheb, võiks ta põigata sisse ka huvikooli, et enne kojujõudmist andele viimane lihv anda, või veel parem kui mitteformaalne ja formaalne õpe on lõimitud nõnda, et andekas ja huviline laps saaks soovitud erialaga tegeleda koolipäeva sees.

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli lühikese ajaloo teine õppeaasta lõpeb vägagi positiivsel foonil – meie kooli neljas osakonnas ja 9 õppekohas õpib rohkem kui 300 õpilast, tänava lõpetab kooli 8 noort nii muusika-, kunsti- kui tantsuosakonnast, kool on arenenud nii sisuliselt kui füüsilis-

selt. Enim tunneme uhkust Risti Kooliga koostöös alanud lõimumisprojekti üle, mille raames saavad Harju-Risti lapsed osaleda klaveriõppes üldhariduskooli muusikatundide ajal – meede, mida põhikooli- ja gümnaasiumiseadus võimaldab, aga mida kasutatakse pigem vähe. Niiviisi saavad noored anded end avada juba hommikul, kui meeled on erksamad, ning doos muusikalist dopamiini mõjub hästi nii õpilase kui õpetajate koolipäevale, aga mis veel olulisem – lapse koolipäev ei kujune pikaks ja väsitavaks.

Kevadine aeg kulgeb meie koolis nii käimasoleva õppeaasta lõpuspurdi kui järgmise õppeaasta kavandamise tähe all. Muusikaga tegelevatel huvikoolidel on tavaks

mais ja juunis kuulata sisseastumiskatsetel ja leida talente ja lihvima teemante. Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli muusikaosakonna sisseastumiskatsed toimuvad sel aastal 5. ja 7. juunil kolmes kohas üle valla – Paldiskis, Padisel ja Laulasmaal. Katsetele on oodatud muusikahuvilised lapsed kõigist valla kogukondadest. Klaver ja kitarr on tavapärastelt kõige populaarsemad erialad, niisiis soovitame tutvuda ka meie kooli teiste erialadega – õpilasi ootavad nii puhkpilli-, löökpilli- kui viiulerialade õpetajad, aga meie silmad löövad eriliselt särava, kui avastame katsete käigus hulga tšellohuvilisi.

Rohkem infot Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli sisseastumiskatsete kohta leiate kooli kodulehelt mkool.laaneharju.ee ja kooli Facebooki lehelt. Talendid huvikooli! •

MIHKEL TIKERPALU

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kooli direktor

Padise Põhikooli projekt: “Hydroponic garden for Padise Põhikool”

Meie õpetaja Andres Sepp koos 7. klassi õpilastega osales rahvusvahelises FEE (Foundation for Environmental Education) projektis loodusringi ja inglise keele õppeaine raames.

Kui detsembri keskpaigas jõudis õpetaja Andres Sepp’a elektronpostkasti info rahvusvahelisest keskkonnateemalisest projektikonkursist õpilastele, jäid kontrolltööd selleks päevaks üle vaatamata ning kogu tähelepanu kulus tutvumaks FEE (Foundation for Environmental Education) projekti konkursiga.

Pärast põhjalikku konkursi tingimustega tutvumist sai kirja pandud erinevad mõtted, kuidas siduda antud projekt ka õppetööga

Andres õpilastega

FOTO ERAKOGU

ning seejärel pakuti osalemisvõimalus välja 7. klassi õpilastele, kes kohe ka võimalusest kinni haarasid ning omalt poolt mitmeid rohelist mõtteviisi tutvustavaid teemasid välja pakkusid.

Selleks, et leida see kõige parem idee väljapakutute seast, kutsuti kooli ka Lääne-Harju valla esindajad – strateegiajuhi Kadri Kurmi ning nõuniku Marika Ilvese, kelle tähelepanekuid kuulates ning soovitusi kuulda võttes osutus valituks projekt Hüdroponiline taimekasvatus Padise Põhikooli kooliperele.

Ja siis hakkas töö projekti kirjutamisega.

Õpilased vaatasid läbi mitmeid videomaterjale, lugesid artikleid, otsisid välja kohad, kust on võimalik soetada vajaminevad komponendid hüdroponilisele kasvatussüsteemile ning koos juhendaja-õpetaja abiga hakati projekti kirja panema. Eelmainitud osa tööst oli väga ajaressursikulukas, sest läbitöötavad materjalid olid inglise keeles ja ka projekt tuli kirjutada inglise keeles.

Kuid õpilased olid tublid ja said ülesan-

dega suurepäraselt hakkama. Tulemuseks vägev eduelamus – projekt osutus valituks, ning põnevus alustada innovaatilise idee elluviimisega, mis ühel päeval võib tuua koolipere lõunalauale kõik rohelise, mida supi ja salati sisse pannakse.

Nüüd, kui idee hüdroponilisest aiast on saanud tunnustatud FEE poolt ja vajalikud dokumendid ka allkirjastatud, saadakse realselt projektile käed külge panna ning töödega pihta hakata. Konkursil osales 150 projekti 16 riigist

Eestist osutusid valituks 2 kooli projektid

Padise Põhikooli projekti nimi: “Hydroponic garden for Padise Põhikool” on osutunud valituks. See toob kaasa meie koolile projekti elluviimiseks vajaliku toetuse.

Oma tegemistega hoitakse kaasaalajaid kursis Padise Põhikooli sotsiaalmeedias ja püütakse ka valla tegemisi kajastavatel lehtedel uudisekünnis ületada.

Elame Teie tegemistele kaasa.

Aitäh õpetaja Andres. •

KARIN ZAHHAROV ja ANDRES SEPP

Õhinaga õue õppima!

14. aprill oli rahvusvaheline õuesõppe päev. Padise Lasteaia selle õppeaasta teemaks on „Õhinaga õue õppima“ ja sellest lähtuvalt on õpetajad püüdnud võimalikult palju tegevusi läbi viia meid ümbritsevas kaunis looduses.

Koostöös lapsevanematega sündis idee, et õuesõppele pühendatud päeval võiks midagi hoopis erilist ja toredat ette võtta. Õnnetriinude lapsevanem pakkus lahkelt välja võimaluse lastele bussijuhiks tulla ning läbi selle sündiski mõte võtta ette pikem ekskursioon Polli Loomaaeda.

Mõeldud-tehtud. Suurde bussi mahtus kaasa täpselt kolm vanemat rühma. Avastamisretk võis alata. Polli Loomaaed on omaniku sõnul ühe väikese pere suur ettevõtmine. Kingitus abikaasalt abikaasale naise unistuste täitmiseks. See on unistus, mis sündis läbi juhuste.

Selles südamega hoitud loomaaias said lapsed näha ja katsuda erinevaid loomi ja linde. Tutvuda nende elupaikade ja söögilauaga, käia laudas ning tallis ja päris oma silmaga üle vaadata põhjapõdrad, alpapakad, quessant minilambad, kameruni käabuskit-

sed, küülikud ja hobused. Samuti sai näha ja kuulda emu, jaanalindu, hane, kodukana, pulmatantsu tegevast kalkunit ja oma uhket saba demonstreerivat paabulindu. Kõik loomad ja linnud olid väga sõbralikud ja uurisid teisepool aeda lapsi sama suure huviga nagu meie neid.

Laste vaieldamatuks lemmikuks oli ka mänguplats, kus sai ronida mängulossis, kaevata ja sõita masinatega liivaalal, kiikuda ja hüpata batuudil.

Meie väljasõidu õnnestumisele aitasid kaasa ka Padise Põhikooli kokad, kelle hooliga valmistatud einepakid maitsesid värskes õhus veel eriti hästi.

Kaks nooremast lasteaeda jäänud rühma tähistasid õuesõppe päeva lasteaia lähikümb- ruses, kus läbi mängu otsiti metsast taadi tar- resse puidust tegelasi; koostati looduslikust materjalist erinevaid pilte ja mängiti muna-

Polli Loomaaia alpapakad

FOTO KRISTI AMBERMAN

karbilotot, kus tuli loodusest leida ettenäidatud ese.

Soojade ilmade edenedes püüame üha rohkem tegemisi just õues ette võtta ning maikuus viime läbi koristustalgud „Teeme ära 2023!“, et meie õuesõppe keskkonda veelgi uuendada. •

KRISTI AMBERMAN
õppejuht

Vabatahtlikud seltsilised – vanaproua ja tüdruku lugu

Vabatahtlik seltsiline Kaire ja tema tütar Madli-Melani on väarikas eas Tiiule seltsiks käinud umbes aasta. Nad poleks osanud isegi unistada, kui südamelähedaseks võib Tiiu nende mõlema jaoks saada.

Vabatahtlike seltsiliste projekti eesmärk on vabatahtlike abiga toetada eakaid ja täisealisi erivajadusega inimesi, kes vajavad igapäevase eluga toimetulekul kõrvalabi, tuge või seltsi. Kuigi reeglid näevad ette, et seltsiliseks tohib hakata alates 16. eluaastast, on Kaire ja Madli-Melani hea näide sellest, kuidas on võimalik seltsiliseks käia koos täiskasvanuga, pakkudes niiviisi rõõmu mõlemale osapoolele. Kaire ja Madli elavad Kloogal, 81-aastane proua Tiiu aga Keilas, kuid seni ei ole vahemaa nende suhtlusele takistuseks saanud.

Kahe lapse ema ja igapäevaselt kontoritööd tegev Kaire elab tütreka kahekesi. Mõned aastad tagasi lahkus Kaire vanaema,

“

See oli minu suur soov, et ka Madlil oleks kokkupuude vanemate inimestega.

Vabatahtlik seltsiline Kaire

kellega Madli väga lähedane oli. See oli ka üks põhjustest, miks Kaire end ja tüdruki vabatahtlike seltsiliste programmiga siduda otsustas. „Kuna minu poolt ei ole Madlil lähiringkonnas enam ühtegi vanemat inimest, siis mõtlesin, et nii tore oleks vahepeal kellegi juures külas käia ja juttu rääkida. Et oleks keegi, kes Madlile justkui vanaema asendaks või temast vanaema moodi hooliks,“ räägib 48-aastane Kaire.

Kaire, kelle jaoks oli oluline, et nad just tütreka koos seltsilisteks hakkaksid, meenutab: „Ma ei ole kunagi tahtnud, et ma üksi kellegi juures käima hakkaksin, vaid et ka Madli sellest osa saaks. Mõtlesin, et see annaks meile võimaluse koos midagi toredat teha ning samuti saab Madli nii uusi kogemusi vanainimestega suhtlemisel ja sotsiaalsetes olukordades hakkama saamisel“.

Kaire sõnusti meeldib talle seltsiliseks käia eelkõige seepärast, et näeb, kui palju see proua Tiiule rõõmu valmistab: „Mulle meeldib näha tema silmis siirast rõõmu, kui ta meid ukse peal vastu võtab ja tuppä kutsub.“ Samuti inspireerivad teda huvitavaid vestlusi, mis iga kord erineva nurga

alt lahti rulluvad. „Meile meeldib kuulata lugusid tema elust, sest tema elu on hoopis teistsugune olnud kui meil. Ta elu on olnud keeruline ja ta on tõesti palju siin elus näinud,“ räägib Kaire.

Kaire ja viiendas klassis käiv Madli külastavad Tiiut igal nädalal – enamasti nädalavahetusel, sest argipäevad sisustab Kaire tööga ning Madli koolis käimise ja õppimisega. „Ma püüan iga nädal kasvõi korra koos temaga ühenduses olla. Kui kokku ei õnnestu saada, siis vähemalt helistame,“ selgitab Kaire. Kui seltsilised Tiiule külla lähevad, istuvad nad sageli köögis ning räägivad maast ja ilmast, kuid mõnikord käivad ka koos jalutamas või poes.

Kaire toob näite enda vanaemast, kellega ta absoluutselt iga päev suhtles ja pidevalt kontaktis oli: „Ja kui ta lõpuks siis haigeks jäi ja enam ei helistanud, siis ikka tundsin puudust küll.“ See õpetas Kaire vanemate inimeste soovetähtsust paremini mõistma, mis praegu Tiiuga suhtelises kasuks tuleb.

Vanemate inimeste juures köidab Kairet enim nende elutarkus. „Nad on lihtsalt nii kogunud ja oskavad jube vahvaid nõuandeid anda, ükskõik mis eluvaldkonna kohta. Näiteks on Tiiu mulle rääkinud erinevate ravimeetodite kohta ja kuidas nad vanasti haigustega toime tulid, kui arstiteadus nüüd moodi veel arenenud polnud,“ räägib Kaire, kelle sõnul on vanaaegsed rahvatarkused huvitavamad kui tänapäevased keemial ja tehnoloogial põhinevad meetodid.

Vabatahtlikud seltsilised inspireerivad üksteist

Kaire sõnul läheb ta Tiiu juurest alati ära rahul südamega, sest tunneb, et sai oma kohalolekuga Tiiu päeva veidike rõõmu tuua.

“

Oma inimene ei kuula sind nii, nagu teeb seda seltsiline. Kuna seltsiline ei viibi sinuga kogu aja koos, pühendab ta nendesse hetkedesse palju rohkem, kui lähedane seda teeks.

Kui soovid ise olla vabatahtlik või vajad seltsilist, võta palun ühendust vabatahtlike seltsiliste Harjumaa koordinaatoriga: Karin Talalaev, tel 529 9161, karin.talalaev@gmail.com.

„Tunnen, et nii palju, kui annan, saan ka vastu. Mul on alati väga hea tunne Tiiu juurest tulles,“ sõnab Kaire. Samas ei tunne ta, et jaksaks oma energiat ja tähelepanu lisaks Tiiule veel kellelegi suunata. „Müts maha nende vabatahtlike ees, kes mitmele inimesele seltsiks käivad ja mitu päeva nädalas nendega möllavad. See on kindlasti väga suur asi,“ sõnab ta.

Kaire sõnul on teekond Tiiuga õpetanud talle väga palju. „Olen õppinud, kuidas olla kannatlik, siiras ja tänulik. See on mulle näidanud, kui oluline on märgata neid – eriti vanainimesi –, kes on täiesti üksinda,“ räägib Kaire ning mõtiskleb, kui kurb ja üksildane võib Tiiu olla siis, kui Kaire parasjagu temaga ei ole. •

ROOSI HALLIK

ROHEVALD

Suur-Pakri Suurküla talgud

Kohalikud teavad rääkida, et esimesed talgud Suur-Pakri Suurkülas toimusid juba rohkem kui viis aastat tagasi ja hoolimata kriisidest laias maailmas, mis ei lubanud talgutöid korraldada kahel aastal, jäi traditsioon püsima. Kuna Pakri saarte kohalik kogukond on väike, siis on erinevatel töödel osalejate arvu suurendamiseks kohalikel varuks kaval nipp – kutsume teised endale külla, et üheskoos rohkem ära teha ja sellisel moel leida endale ka uusi sõpru, keda saarte ilu ja vaikusega ära võluda.

On ka juhtumeid, kus nii mõnigi kohale meelitatud talguline on jäänudki nn „täiskohaga talguliseks”, keda järgmisel korral pikemalt veenda ei tule.

Kuna kaks aastat oli jõude möödunud, siis kutsusime ka seekord rohkem abilisi. Kokku sai talgulisi kahekümne ringis. Kohale tuli huvilisi Lääne-Harju vallavalitsusest, Lääne-Harju kogukonnakomisjonist ja mujalt ning nende seas ka muusik Leanne

Barbo, kes meenutas ja mängis Pakritele omast torupilli.

Loomulikult ei oleks see kõik võimalik taustajõududeta ja nii panustasid kohalikud (loe:taustajõud) aega selleks, et küsida ja meie rõõmuks ka saada toetust Lääne-Harju valla mittetulundusühingute toetusest, keeta talgusuppi, transportida kõike mida vaja just sinna kuhu vaja ja teha kõike muud, mis talgute õnnestumiseks vajalik. Suur tänu pakrilastele ja saarevanem Erik Söderbergile, kes suutis luua hea koostöömeeleolu, mille tulemusi saame imetleda veel järgmistelgi aastatel.

Lisaks teavad kohalikud rääkida, et Pakritele on jõudnud kohale külasillid, mis said soetatud samuti mittetulundusühingute mõeldud toetusest ja mille paigaldamise tulemusena saavad pooled talud endale talusillid koos QR-koodiga, mis hakkab jutustama juba sellel suvel lugu Suur-Pakri Suurküla taludest ja neis elanud inimestest. ●

JANA STAHL

Alexander saab puud, mis on lõhkunud korsi-
tent

FOTO E.SÖDERBERG

Valmis Kõmmaste ja Harju-Risti riigimetsade majandamise kava

RMK koostas Kõmmaste – Harju-Risti riigimetsade majandamise kava projekti aastateks 2023–2032, mida tutvustas 14. aprillil toimunud rahvakoosolekul.

RMK piirkondlik metsaülem Jaan Schults tutvustas oma nägemust selle metsa majandamisest ja mis raied on plaanis lähima 10 aasta jooksul teha. Tänu kohalike inimeste asjakohastele ettepanekutele ning RMK koostööle orienteeritud kaasamisele leidsid osapooled rahuldavad lahendused. Üldine meelsus näitas, et inimesed on varemalt metsamajandamisega kokku puutunud ja mõistavad tööde vajalikkust, aga ka võimalust teha seda nii, et Harju-Risti külaelanikele olulises metsamassiivis säiliks armastatud väärtused ja loodusteenused.

Kohalike üks suuri murekohti oli vana mustikamännik, mis arutelude tulemusena jääb raietest puutumata, samuti jääb alles ka ajalooline ja eriline taimeaed ning puhvrid külade äärealadel. RMK teeb Kõmmaste-Harju-Risti metsades harvendusraiet ning osa Altküla teeäärsest massiivist on määratud häilraie alaks. Häilraie korral raiutakse uuendamisele kuuluv metspuudegruppide haaval mitme raiejärguga,

Kohlik kogukond Harju-Risti riigimetsas koosolekul

FOTO RMK

>>>

moodustades metsauuenemiseks sobilikke ja järk-järgult suurenevaid hāile. Hāilraiega ei toimu ka vāga jārsku ulatuslikku muutust metsast lagedaks alaks, mistōttu see on lageraiest vastuvōetavam raieviis asulate läheduses, puhke- ja looduskaitsealadel.

Metsāilem mārkis, et kāssolevas kümne aasta kavas raieid mustikamānnikute masiivi ei kavandata, kuid mets nooremaks ei muutu. Ehk annavad kava raames teostatavad tōd juhiseid ja ideid, kuidas ka mustikamānnikus metsapōlve noorendamist tulevikus lābi viia.

Lageraiet tehakse neis kohtades, mis on tāielikult vōsastunud vōi kus puud on ūraskite poolt kahjustatud. See on oluline, et veel ūraskite poolt kahjustamata metsaosad sāiliks tervetena. Sanitaarraie on māratud sinna, kus on palju surnud ja murdunud puid.

Metsateede korrastamine – hea idee talguteks!

Kohtumisel rāegiti ka olemasolevate metsateede hooldusest. Selgus, et tegelikult vōib iga inimene neid metsateid sellisel mārāl korrastada, nagu nad koguaeg on kasutuses olnud. Nāiteks kui on tegemist autoga lābitava metsateega, kuid see on juba ūsna

tihedalt vōsastunud, siis vōib omal algatusel, minna ja see teekoridor taas lābitavaks puhastada – eemaldada teele ulatuvad oksad ja vōsa.

Samuti vōib eemaldada teele langenud puud, eelnevalt sellest vajadusest RMK metsāilemat informeerides. Tasub teada, et linnurahu ajal ei tohi teekorrastustōde ajal mootorsaagi kāima tōmmata. Kui on soov metsaradasid suuremalt puhastada, siis ka see on RMK-ga kokkuleppel vōimalik. Sellisel juhul ei pea sugugi olema MTŪ ega muu ūhing, vaid seda soovi vōivad avaldada ka kōik kohalikud inimesed. Oluline on, et RMK-d on natuke suuremahulisest omalagatuslikest hooldustōdest informeeritud. Uus huvitav mōte, kus oma kevadisi talguid teha! Meeles tuleb vaid pidada, et korrastatud teedelt ja radadelt vōetud puud peavad jāama metsa alla maha – neid endale teha ei ole lubatud. Kui on soov neid ūksikuid puid oma tarbeks kasutada, tuleb pōōrduda metskonna poole. Loomulikult hooldab RMK ka ise metsaradu, kuid aegajalt ikka tekib olukordi, kus kōikjale nii kiiresti ei jōua.

Kohtumisel rāegiti ka vāljaveoteede korrastusest ning RMK esindaja pakkus vālja, et parandavad mōne olemasoleva sū-

gavaroopalise vāljaveotee nii, et tulevikus oleks see tee jalgsi vōi rattaga lābitav, tekiks uus metsarada ja oleks seelābi kohalikele kasulik.

Abivallavanem: ōpikunāide kogukonna panusest riigimetsa KAH-alade majandamisse

Lāāne-Harju abivallavanem Erki Ruben ūtleb, et Kōmmaste-Harju-Risti metsade majandamiskava on suurepārane nāide kohaliku kogukonna panusest riigimetsa KAH-alade majandamisse. "Meeldiv on olnud jālgida sisulist arutelu ilma āärmuslike tupikusse juhtivate positsioonide vōtmisteta. Kogukond on konkreetselt ja asjatundlikult vālja toonud selle KAH ala kohalikul tāhtsad vāärtused ning seisavad nende sāilimise eest kompromissi sōlmimise vaimus. Ettepanekud on sellised, kus kohalike vāārtuste sāilimine ja riigimetsa majandamine on samaaegselt mōistlikult vōimalik.

Suur kiitus kōigile osapooltele – just teie nāitaste, et ūksteist austavas ja ūksteisega pāriselt arvestavas arutelus jōuab mōlemale poolele sobivate tulemusteni." •

KADRI KAUKSI,

Lāāne-Harju vallavalitsuse kommunikatsioonijuht

Biojāätmete liigiti kogumisest Lāāne-Harju vallas

Alates 2024. aasta 1. jaanuarist on kōikjal Eestis biojāätmete liigiti kogumine tekkekohal kohustuslik.

Tekkekohalt biojāätmete āraveoga korraldatud jāätmeveo raames peavad liituma kōik need elanikud, ettevōtted ja asutused, kes tekkekohas biojāätmeid ei komposti.

Lāāne-Harju vallas on biojāätmete ūleandmine korraldatud jāätmevedajale kohustuslik juba praegu. Kui aga kinnistul tekivad biojāätmed tekkekohal kompostitakse, siis ei pea biojāätmete āravedu toimuma. Vallavalitsus ei saa ega tohi eeldada, et kinnistul toimub kompostimine, vaid peab selle kohta saama ūhel vōi teisel moel jāätmevaldajalt asjakohase kinnituse.

Teavita vallavalitsust biojāätmete kompostimisest

Selleks, et Lāāne-Harju Vallavalitsus teaks, millistel kinnistutel kompostimine toimub, palume elanikel, ettevōtetel ja asutustel sellest vallavalitsust teavitada. Kinnituse juurde tuleb lisada foto kompostist oma kinnistul. Kui kompostimine on nōutele vastav, siis tehakse vastav mārge jāätmevaldajate registrisse.

Kompostimise teavitusi saab esitada Lāāne-Harju valla kodulehel <https://laaneharju.ee/ulldinfo> oleva teavitusvormi kaudu, jāätmevaldajate registri kaudu <https://evald.ee/laaneharjuvald/app/jaatmekaitlus/>, saata tavapostiga vōi tuua ise kohale Rae tn 38, Paldiski.

Kompostimisest ei pea teavitama jāätmevaldajad, kes soetasid 2022. aastal Lāāne-Harju Vallavalitsuselt KIK projekti raames kodukompostrid. Need andmed on juba jāätmevaldajate registrisse kantud. KIK projekti raames soetatud kompostrid on otsas ning neid enam taotleda ei saa.

10 eurose omaosalusega on vōimalik taotleda 140 l biojāätmete mahuteid <https://laaneharju.ee/biojaatmete-kogumismahuti-taotlemine-2022>, mille soetamine eeldab korraldatud jāätmeveo raames biojāätmete ūleandmist jāätmevedajale.

Biojāätmete eraldamine muudest jāätmetest on oluline, sest see vōimaldab neid kompostmulla vōi biogaasi tootmisega ringlusse vōtta. Keskkonnaministeeriumi tellimusel SA Stockholm Keskonnainstituudi Tallinna Keskus 2019.-2020. aastal lābi viidud uuringu tulemusel selgus, et segaolmejāätmete liigiline koostis pole viimase kümne aasta jooksul oluliselt muutunud.

Uuringu kohaselt oli biojāätmete sisaldus segaolmejāätmetes keskmiselt 32%. See maht peab lähiaastatel oluliselt vāhenema, et vōimaldada ringlusse vōtta nii bio- kui ka muid olmejāätmeid. Peame selleks tegema ūhiseid pingutusi, et vāltida ja vāhendada jāätmete tekitamise ja kāitlemise ebasoodsat mōju ning suurendada ressursside kasutamise tōhusust.

Tāpsema info biojāätmete ja kompostimise kohta leiad Lāāne-Harju valla kodulehelt <https://laaneharju.ee/kompostimine>. •

Õpilased omandasid Euroopas uusi digioskuseid

Laulasmaa Kooli õpilased ja õpetajad käisid Erasmus+ projekti „Digitaalne loojutustus“ (Stories of all, Stories for all – a digital approach to storytelling) raames õppimas uusi digitaalseid loojutustusvahendeid. Kasulikke teadmisi koguti Türgis, Itaalias, Hispaanias ja Poolas.

INGA EELMÄE

Laulasmaa Kool projektijuht

Kaasaegse kultuuri üks uusi oskuseid on loojutustamine digivahenditega. Laulasmaa Koolil hakkab lõppema Euroopa Komisjoni poolt rahastatud Erasmus+ projekt, mille raames käisid õpilased ja õpetajad 2 aasta jooksul õppereisidel, kus toimusid töötoad erinevate digivahendite õppimiseks. Õpilased tegid projekti käigus valmis mitmeid põnevaid töid: näiteks valmis e-raamat hispaania muinasjutust „Ali Baba ja 40 röövlit“ ja video portugaliapärase meriahvena küpsetamisest. Partnerkoolide õpilased tegid audioraamatu eesti muinasjutust „Kuidas vana mees surma ootas?“ ja lustaka video eestipärase mannavahu teemisest.

Laulasmaa Kooli keelte õpetaja Svetlana Jürisaar sai reisidelt kinnituse, et eesti haridussüsteemiga on kõik hästi: „Meil on eesrindlikult kool varustatud viimase tehnikaga. Meie õpilastel on kõrge digioskuste tase – neid ei ole vaja õpetada, vaid

Laulasmaa Kooli õpilane Itaalias tutvustamas tehisintellekti abi kasutatavat pilditöötlusprogrammi Dream

FOTO: SVETLANA JÜRISAAR

suunata ja nad lähevad ise edasi. Projekti käigus õppisid õpetajad ja õpilased tundma animatsiooni loomise programmi Stop-Motion, fototöötlusprogrammi PhotoShop,

kujundusprogrammi Canva, tehinsintellekti abi kasutatavat pilditöötlusprogrammi Dream ja palju teisi.

Nii õpilaste kui õpetajate jaoks oli huvitav ka uute kultuuride tundmaõppimine ning erinevate riikide koolide toimimise vaatlemine. Näiteks avastati, et Itaalia koolikell kõlab Eesti tuletõrjesignaali moodi, hispaania lapsed aga lähevad kahetunnise siesta ajal koju sööma. Välismaa õpetajad kirjeldasid eesti kooli kui väga kaasaegset ja valgusküllast ja olid imestunud eesti koolides valitseva vaikuse üle, mida võimendas ka Laulasmaa koolimaja asumine rahulikus, männimetsadega ümbritsetud asukohas.

Rahvusvaheline, mitmete reisidega projekt oli rikastav Laulasmaa Kooli õpilastele ja õpetajatele ka kultuurielamustelt: paadiga sõideti Itaalias Como järve ääres, külastati Istanbulis Hagia Sophia katedraali ja käidi ära Põhja-Aafrikas Gibraltari väina ääres. ●

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Risti Kooli direktor oli 10 nädalat Swedbankis praktikal

Viibisin haridusjuhtide praktikaprogrammi raames ajavahemikus 16.01.-24.03 praktikal Swedbankis. Otsustasin osaleda programmis selleks, et näha ja tunnetada, kuidas kaasaegsed ettevõtted on üles ehitatud arengule suunatud organisatsioonikultuuri ja kuidas inimesi toetatakse ettevõttega liitumisel. Ühtlasi nägin võimalust olla koolihariduse brändisaadik.

Enne praktikale siirdumist arutasime ühiselt kooli juhtkonnas läbi, kuidas saaksime minu tööd ajutiselt asendada 10 nädalat. Praktikaperioodil tegin koolijuhina ainult minimaalse osa igapäevatööst, mida ei olnud võimalik delegeerida. Minu mentoriks oli Swedbanki kontorivõrgu juht, lisaks temale korraldas minu praktikat koordinaator, kes leppis kokku individuaalsed kohtumised ettevõtte erinevate divisjonide ja osakondade juhtidega.

Kool kui organisatsioon

Võib ju mõelda, et haridusvaldkond ja kool on midagi täiesti iseseisvat ja mida on koolijuhil õppida pangas (äriettevõttes). Kuid

tegelikult on just vastupidine – kool on oma olemuselt samuti organisatsioon, nagu on seda ettevõtted või riigiasutused. See tähendab, et üldised juhtimisalased printsiibid on universaalsed ning need toimivad sarnaselt kõikides organisatsioonides. Mida selgemad on organisatsiooni/kooli visioon ja väärtused, seda mõnusam on seal töötada, sest tajud oma töö vajalikkust ja kaugemat eesmärki.

Juhtimine on töö inimestega

Kümne nädala jooksul kohtusin personaalselt ligemale kolmekümne juhiga, kes jagasid oma juhtimiskogemust, teistehulgas panga juhtkonnaliikmed ja juhatuse esimees. Kõige enam jäi kõlama mõte, et juhtimine on töö inimestega. Kõige laiemas mõttes on juhi ülesanne seada uusi sihte, märgata ühiskondlike muutusi ja tegeleda igapäevaselt oma inimestega. Inimestega töö on regulaarne läbimõtestatud suhtlemine, ärakuulamine ja nende enesearengu toetamine. Väga oluline on mõista, et inimeste suhtumine töösse ja töö tegemisse on erinevatel põlvkondadel erinev, mistõttu on juhil vaja tunda muutuvaid tööelu trende.

Kristo Matson ja Kristi Mumm

FOTO BRENDA PARBUS

Koolikultuuri loob koolijuht

Füüsiline töökeskkond on väga oluline, kuid veelgi olulisem on vaimne õhustik ja suhted töötajate vahel.

Praktikal kuuldu ja nähtu põhjal võin väita, et töö- ja suhtlemiskultuuri looja ning eestvedaja on (kooli)juht. Läbi juhi ja juhtimiskultuuri muutuvad organisatsiooni väärtused elavaks, tekib resonanss, mis mõjutab kõiki töötajaid. Ja mis kõige olulisem – kuidas ühiselt kokku lepitud väärtused kajastuvad meie käitumises. Koolikultuur algab sellest, kuidas me käitume. Ei piisa sellest, mida me räägime, vaid on väga tähtis, kuidas me asju teeme, kuidas lahendame erimeelsusi jms.

Eneseareng on möödapääsmatu

Edukad ettevõtted värbavad täna üle tööturu inimesi mitte enam niivõrd hariduse ja ülikoolikraadi järgi, kuivõrd nõpeme väärtuste järgi: suhlemis- ja koostööoskus, enesearengu tahe ja avatud suhtumine. Oskustega inimestest on pea kõikides valdkondades puudus, sest meie rahvastik vananeb ja töökäsi jääb pidevalt vähemaks. Järjest rohkem tööandjaid väärtustab inimeste positiivseid ja edasiviivaid hoiakuid, sest oskusi saab ka tööandja juures õppida/

õpetada. Swedbankis kehtib koolitamisel põhimõte, et suurema osa tööst ja uutest oskustest õpime selgeks kolleegilt-kolleegile ja veebikoolituste kaudu. Seda lihtsat põhimõtet tasuks kooliski rohkem rakendada. Sest enesearengu eest hoolitsev õpetaja ei unusta hetkeksiki, mida tähendab uue õppimine ja mis teeb õppimise õppija jaoks raskeks.

Mida õpetada koolis

Ühistel kohtumistel küsisin alati panga-

töötajatelt lõpetuseks: missugused on kolm soovitud, millega peaks põhikoolis täna tegelema? Kõige enam toodi välja, et koolis oleks vaja õpetada järjepidevalt koostööoskust ja teistega arvestamist, iseseisvat mõtlemisoskust ja huvi maailma vastu (lai silmaring). See ei tulnud mulle üllatusena, pigem üllatas mind, et vähesed mainisid reaalinete ja rahatarkuse suuremat vajalikkust, kuigi leidis neidki. •

KRISTO MATSON
Risti Kooli direktor

Omavalitsus on parim partner täiskasvanu- hariduse edendamisel kohalikus kogukonnas

Aprilli keskel said Rae vallas kokku pilootprogrammiga „Täiskäik“ liitunud kohalikud omavalitsused.

„Täiskäigu“ tulemusena valmib 2023. aasta lõpuks mudel, mis pakub nii osalevatele kui ka teistele omavalitsustele viise, kuidas mõtestada kohaliku tasandi vaatest täiskasvanute õppimise toetamist, millised on võimalikud tegevused ja kellega koos tegutseda. Programmi läbiviijad Mai Timmi ja Heleriin Jõesalu koolitusettevõttest Kasvulava märkisid, et tegu on esimese katsega mõtestada KOVde rolli, koguda ja jagada praktikaid kohalikult tasandil.

Koostöös sündinud parimad praktikad

Pilootprogrammiga liitus kaksteist omavalitsust, kes löid kohapeal oma meeskonnad ja võtsid fookusesse täiskasvanute õppimise toetamise teema. Kõigepealt tutvusid vallad neile spetsiaalselt koostatud statistilise täiskasvanuhariduse profiiliga. Profiili analüüsi järel otsustati, missuguseid kitsaskohti lahendada ja millised uusi arenguid selleks algtada.

Saue vald nimetas aasta 2023 meeste aastaks, et juhtida tähelepanu meeste huvidele ja soovidele seltsielu, õppimise ja enesetäiendamise osas. Algatus on kogukonnas palju tähelepanu pälvinud, leiti, et tegu on väga tugeva ettevõtmise ning vaimuka kampaaniaga. Väga võimalik, et siit saab alguse nii mõnigi pikem traditsioon meeste õpihuvi virgutamiseks.

Muhu vald esitles üldist elevust tekitanud algatust Muhu Elu Kool, mille Muhu elu ja täiskasvanute õppimise edendamiseks kutsus ellu kogukonna initsiatiivgrupp, kuhu kuuluvad vallavalitsuse, raamatukogu, noortekeskuse ja vallavolikogu esindaja ning vabakutseline kunstnik. Teha on palju – alates täiskasvanuhariduse teadvustami-

sest ja tegijate ühendamisest õpisündmuste ning valla veebilehe abil, kus nüüd on samuti õppimisvõimalusi puudutav info eraldi kättesaadav.

Rae vald võiks end õigusega õppivaks vallaks nimetada, aga arenguruumi ja mõtteinnet pakkus nende profiil sellele vaatamata. Et saada ülevaadet, mis vallas täiskasvanuhariduse pakkujate osas olemas on ja millest valdavalt noor ning haritud kogukond puudust tunneb, kutsuti appi Tallinna Ülikooli andragoogikatudengid, kes viivad läbi mahuka küsitluse.

Valga vald keskendus ennekõike töötava koostöövõrgustiku loomisele. Tänu sellele leiab nüüd valla veebilehelt banneri „Õppida on äge igas eas“ ja sel klikates avaneb loend mitmesugustest koolitustest ning õpisündmustest. Valga valla meeskond tõi välja, et esmalt on vaja kõik elukestva õppega seonduvad mõisted endale selgeks teha, siis saame ise ja ka teised paremini aru, millest jutt käib.

Infovahetuse parandamise ning õppimisvõimaluste vahendamiseega läbi valla veebilehe alustasid ka **Järva, Tõrva ning Viljandi** vallad, kõik muidugi oma eripärsid ja seniseid kitsaskohti arvestades, vajadusi uurides ja enamasti kasulikke kalendrilahendusi pakkudes. Sama suuna võttis ka **Lääne-Harju vald**, ka nemad viisid esmalt läbi elanikkonna küsitluse, et täpsustada, millest koolituste ja enesetäiendamise valdkonnas puudust tuntakse.

Tori vald võttis fookusesse NEET noored (kes ei õpi ega tööta). Otsesuhtlus noortega andis hea ülevaate nende elust ja õpihuvist. Noortega ühenduse hoidmine annab tegevustele uue väljavaate. Valla kodulehelt leiab nüüd hariduse valdkonna alt ka täiskasvanuhariduse alapeatüki, mis paljude valdade veebides puudub.

Otepää vallas mõeldi seekord ennekõike neile, kellel erialane haridus puudu või

täiendusõpe pooleli jäänud. Töö oli personaalne ja edukas. Kaasati väiksemad tööalased kogukonnad ja tänu õppimisvõimaluste teadvustamisele alustasid või jätkasid erialase hariduse omandamist kümnekond allasutuste töötajad.

Häädemeeste vald alustas sealt, kuhu paljud omavalitsused veel jõudma peavad ning täiendas valla arengukava strateegiliselt määratletud ja koordineeritud tegevustega täiskasvanuhariduse suunal. Varem pigem markeeritud teema on nüüd arengukavas konkreetse arenguülesandena ja tegevusmõõdikutega kajastatud.

Teekond targaks vallaks

Kokkuvõttes ringis leidsid kõik osalenud vallad, et arenguprogramm on olnud neile väga kasulik täiskasvanuhariduse nähtavuse ja mõju suurendamiseks kohalikul tasandil. Õppimisvõimaluste kohta kogumine ja senisest efektiivsem jagamine ei nõua esiot- sa erilisi väljaminekuid, kuid on esimene konkreetne samm, millest inimesed kasu saavad. Et jõuda täiskasvanuhariduses informeerivast partnerist arendavaks partneriks, on omavalitsustel vaja arengukavades ja strateegiates sõnastada konkreetsed eesmärgid ja tegevused nendeni jõudmiseks. Kohalik omavalitsus tunneb oma kogukondi kõige paremini ja saab neile ka õppimiseks tõhusat tuge pakkuda.

Täiskasvanute õppe süsteemsele mõtestamisele ja toetamisele suunatud tegevusi kohalikes omavalitsustes (KOV) koordineerib ETKA Andras koostöös Haridus- ja teadusministeeriumiga Erasmus + projekti „Agenda – täiskasvanuhariduse tegevuskava“ raames. •

Eeva Kumberg

Risti kogudus kogub annetusi haruldase Vabadussõja mälestussamba korrastamiseks

EELK Risti kogudus alustas annetuste kogumist kirikaas asuva Vabadussõja mälestussamba uuendamiseks, et teha see samba 100. aastapäevaks, 2024. aasta suviseks pööripäevaks korda. Tegemist on Eesti iseseisvuse eest langenute mälestuseks püstitatud mälestussambaga, mis on ülimalt haruldane selle poolest, et seda ei hävitatud Nõukogude okupatsiooni kestel.

Kogu Nõukogude aja puutumatuna üle elanud mälestussammas avati 29. juunil 1924. Samba avamisel oli kohal ka toonane sõjaminister Oskar Amberg. Sammas püstitati Vabadussõjas ja Esimeses maailmasõjas langenud Risti kihelkonna meeste mälestuseks. Risti Vabadussõja mälestussammas rajati koguduse initsiatiivil ja annetajate toel, kivitöö tegi kohalik kiviraidur Emil Weiss.

Sammas on valmistatud Vasa-lemma marmorist, kujutades endast soklile asetatud õhukest baasiga risttahukat, mida katab kolmnurkse frontooniga kahepoolse kaldega kivikatus, mille peal on ladina rist. Risttahuka esiküljel on tekst „Eesti vabadussõjas langenud sõdurid 1918.–1920.” ja kaheksa nime. Samba tagumisel küljel on kiri

„Ilmasõjas langenud sõdurid 1914.–1918” ja 30 langenud sõduri nimed. Soklil on kiri „Ilmasõjas teadmata kadunud sõdurid” ja selle all 30 nime. Sammast ümbritseb sepisaed.

Kui esiküljel olevad kaheksa nime on kenasti säilinud ja siiani loetavad, siis tagaküljel olevad 60 nime on vaja samba uuendamise käigus uuesti kirvisse raiuda. Kõigi langenute ja teadmata kadunud meeste nimed on õnnestunud tuvastada. Samuti oleks vaja kohendada sammast piiravat sepisaeda.

EELK Risti koguduse õpetaja Annika Laatsi sõnul on praegusel pineval ajal vaja eriti hoolega tegeleda eestlaste identiteedi, mälu ja ajaloo säilitamise ning edendamisega. „Need noored mehed, kes 20. sajandi alguses läksid Eesti vabaduse eest seisma ja

langesid või jäid seejuures kadunuks, mõistsid, kui oluline on väikerahva jaoks iseseisvus ja priius. Vähim, mida meie siin ja praegu teha saame, on nende kangelaslikkust ja mälestust alal hoida ning taastada väarikal moel Eesti oludes üliharuldane mälestussammas selle 100. aastapäevaks. Nagu toonagi, mil mälestussammas rajati koguduse liikmete initsiatiivil, pidasid ka 99 aastat hiljem meie koguduse liikmed vajalikuks mälestussamba heaks hakata üle Eesti annetusi koguma,” ütles Laats.

Risti kirikaas asuva Vabadussõja üliharuldase mälestussamba renoveerimiseks saab annetada EELK Risti koguduse arvelduskontodele erinevates pankades:

- EE352200221053688339 (Swedbank);
- EE631010052037951005 (SEB);
- EE337700771000773145 (LHV).

Selgitusse märkida „Vabadussõja mälestussammas”.

KADRI PAAS,

Risti koguduse liige, kaitseliitlane

Vabadussõja mälestussamba tagaküljel taastamist vajavad Risti kohelkonnast pärit meeste nimed

Ilmasõjas langenud sõdurid 1914–1918

Karl Wärawataga	Jakob Germann
Julius Beermann	Jaan Jis
Heinrich Aunbaum	Toomas Lindus
Jüri Paulmann	Preedik Weber
Julius Mägar	Karel Sonmann
Eduard Erstdorf	Johannes Aruma
Madis Ekkart	Kristjan Wintling
Johannes Jõesberg	Nikolai Mikhof
Johannes Ridbek	Nikolai Fliismann
Johannes Adamson	Johannes Malm
Aadu Rehberg	Julius Umberg
Juhan Paljasma	Johannes Toomann
Aleksander Swilberg	Jakob Kübar
Heinrich Germann	Rudolf Klaamann
Heinrich Põua	Aleksander Normann

Ilmasõjas teadmata kadunud sõdurid

Johannes Neuhaus	Julius Mikhof
Rudolf Endweg	Kustav Paljasma
Aleksander Averson	Toomas Swilberg
August Landmann	Kristjan Hatsiski
Madis Ekkart	Aleksander Matsmann
Konstantin Peets	Toomas Reemer
Julius Gutmann	Julius Prawell
Jakob Jis	Johannes Koppelman
Eduard Tammermann	Johannes Jaanberg
Heinrich Hiiler	Juhan Olep
Kristjan Saunik	Preedik Wärawataga
Aadu Tammermann	
Priidu Swilberg	

Allikas: EELK Risti kogudus

Risti Vabadussõja mälestussammas 2023. aasta jüripäeval
FOTO KADRI PAAS

Lääne-Harju kogukonnapäev – päev täis elamusi!

Augustikuu viimasel laupäeval on meie valla inimeste jaoks traditsiooniliselt kohtumisaigaks Kloogarand. Üheskoos süütame Muinastulede Öö tule ja lööme lava ees tantsu.

Lisaks õhtustele pidustustele sai eelmisel aastal alguse uus traditsiooni Kloogaranna perepäeva ja laadaga, mis omakorda võttis teatepulga üle väga pikaajaliselt ja rahvarohkelt Keila valla päevalt. Et perepäevast kujuneks edaspidi traditsiooniline meie oma valla päev, soovime kokku koguda Lääne-Harju valla kultuuri, ettevõtluse ja kogukonnaga seotud tegevused üle kogu Lääne-Harju valla. Kindlasti tegutsevad meil vahvad tantsurühmad, aktiivsed laulukoorid, tegusad spordiklubid ja

meie elanike hulgas leidub andekaid kunstnikke ning käsitöölisi. Meil on aktiivset tegevust pakkuvad turismitalud ning kogukonnakeskused, kõrgelt hinnatud restoranid ja kohalikud toidutootjad. Lisaks veel väga palju erinevaid teenuseid, mida igapäevaselt või aeg-ajalt vajame.

Kutsume üles teid kõiki endast märku andma ja augustikuu viimasel laupäeval ennast omakandi inimestele tutvustama Kloogarannas toimuval oma valla päeval. Kirjuta kloogarannalaat@gmail.com ja saame koos edasi arutada. •

AGE VIIMSALU

Lääne-Harju Muusika- ja Kunstide Kool | PADISE KASTELL | LÄÄNE-HARJU KULTUURIKESKUS | Marvel | BLANDER VILVI

LÄÄNE-HARJU VALD

LÄÄNE-HARJU VALLA LASTE- JA NOORTEPÄEV

2. JUUNIL ALGUSEGA KELL 12.00
PADISE RAHVAMAJAS JA ÕUEALAL

ETENDUSED PIIP JA TUUT TEATRILT JA
IMPROTEATRILT IMPEERIUM

ESINEVAD GETTER JAANI
JA MÄRTEN MÄNNISTE

ERINEVAD TÖÖTOD | ROBOTITE VÕISTLUS

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMETI, EESTI KAITSEVÄE JA
PÄÄSTEAMETI VÄLJAPANEKUD

KELL 19.30 FREE FLOW STUDIO TANTSU WORKSHOP JA
DISKO PADISE RAHVAMAJA SAALIS

ÜRITUS ON TASUTA

Lääne-Harju vallavalitsus müüb eestkostetava vara:

- Müüa Harju maakond, Lääne-Harju vald, Paldiski linn, Rae tn 21-31 asuv 2-toaline korteriomand (registriosa number 5314502) üldpind 46,1 m², hind 34 200 eurot.
 - Müüa Harju maakond, Lääne-Harju vald, Paldiski linn, Rae tn 54-14 asuv 2-toaline korteriomand (registriosa nr 4869402) üldpind 37,90 m², hind 31 000 eurot
- Müügiobjektiga tutvumiseks palun pöörduda kirjalikult ahto.parnamets@laaneharju.ee

KEILA PEREARSTIKESKUS otsib uutesse ruumidesse tööle ämmandat.

Miinimumtööaeg 5h nädalas,
soovi korral töö osalise või
täiskoormusega.

Palume võtta meiega ühendust
info@keilaperearst.ee

KEILA MÖÖBLIS LÕPUMÜÜK

Suured
allahindlused
kogu kaubale!

E. > 12.00 – 18.00
T.
R.
L. 10.00 – 14.00

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- Katuse säilib kauem ja maja saab värsket välisilme
- Küsi hinnapakumist:

tel. 555 094 76
info@katusehooldus.ee
www.katusehooldus.ee

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

KONTEINERITE RENT EHITUS- JA SEGAJÄÄTMETE VASTUVÕTT RUMMUL

+372 555 700 40 www.prugiveod.ee

VASALEMMA KEVADLAAT

VASALEMMAS KUUSEPLATSIL

Jaama 11, algus kell 10

20. MAIL 2023

SUUR VALIK

LILLETAIMI JA KÖÖGIVILJAISTIKUID

- Rohevahetus
- Söögi- ja tarbekraami tuntud headuses
- Lastele ponisõit kell 11–13 ja näomaalingud

VASALEMMA AEDLINNA SELTS

LISATEAVE JA REGISTREERIMINE: 5581954 (MÜÜGIPLATS 5 EURO)

Haapsalu Kutsehariduskeskus

Hea kool, hea kutse!

SUVINE VASTUVÕTT
alates
1. maist 2023

KUTSEKESKHARIDUS:

- Tisler
- Ehitusviimistlus
- IT-süsteemide noorempetsialist
- Bürooassistent
- Turismiteenindaja
- Kokk

ÜLDHARIDUS:

- Põhikool (8.-9. klass)
- Gümnaasium (10.-12. klass)

KESKHARIDUSE BAASIL:

- Raamatupidaja
- Tegevusjuhendaja
- Lapsehoidja
- Loodusgiid

KUTSEÕPE TÄISKASVANUD ÕPPIJALE:

- Pagar
- Kokk
- Plaatija
- Maaler
- Ehitusplekksepp
- IT-süsteemide noorempetsialist
- Pehme mööbli valmistaja
- Mööblirestauraator
- Tekstiilikäsitöö
- Hooldustöötaja
- Puhastusteenindaja
- Bürooassistent
- Tisler

HEV ÕPPIJALE:

- Abikokk
- Kutsevaliku õpe

LISAINFO:
hkhk.edu.ee/vastuvott
telefon: 666 1751

LÄÄNE-HARJU MUUSIKA- JA
KUNSTIDE KOOL ESITLEB

KUNSTIÕPILASTE KEVADNÄITUS "LIIKUMISE VÕLU"

3.-31. mail 2023

Amandus Adamsoni Ateljeemuuseumis
(Adamsoni 3, Paldiski)

Muuseum on avatud kolmapäevast pühapäevani kell 11:00-18:00

amandusadamson.ee
mkkool.laaneharju.ee

LaulasMaaOTT
OTSE TOOTJALT TARBIAJALE

IGAL REEDEL, KELL 17-19
LAULASMAA KOOLI EES

VÄRSKED JUURIKAD, KÖÖGIVILJAD,
LEIB, PIRUKAD, KOOGID, HOIDISED,
SUITSULIHA, KALA, KALATOOTED,
MUNAD, VAHVLIID, KÜPSISED, MESI,
MAHLAD, KALI, KOMMID, VEIN,
KÄSITÖÖ JA PALJU MUUD

OTSE TOOTJALT TARBIAJALE!
TOETA EESTIMAIST, SOETA EESTIMAIST

PROTTEN
*Ette oma vaimuand
aastast 1993*

*Prottan on bränd,
mis ülistab naiselikkust
ning seda ka suurtes suurustes!*

Mais tähistame 30. sünnipäeva!
-Uued tooted
-Hinnauullatused

20.mail pakume
Keila esinduskaupluses
TORTI!

Täie tähistat koo meiega!

Jälgi meie tegemisi:
www.prottan.ee

RISTI KOGUDUSE TEATED

Armulauaga jumalateenistused Harju-Ristil
kuu 2. ja 4. pühapäeval kl 13

pühapäev, 28. mai kl 13 –

nelipüha jumalateenistus, ristimine ja leeriõnnistamine;

pühapäev, 11. juuni kl 13 –

jumalateenistus ja piknik Aru kirikumõisa maadel;

pühapäev, 25. juuni kl 13 – surnuaiapäeva Risti kalmistul.

Jumalateenistustest on väikelastel ja nende vanematel võimalik osa saada ka kiriku käärkambris olevas **LASTETOAS**.

Jumalateenistuste **OTSEÜLEKANDED** on jälgitavad FB/ristikirik ja koguduse kodulehel.

MUUSEUMIÖÖ Risti kirikus laupäeval, 20. mail. Kirik avatud kl 18-23. Igal täistunnil põhjalik ekskursioon, millele järgneb väike oreli- ja harfikontsert.

PIIBLIRINGID Ristil, Tallinna vanalinnas, Nõmmel ja Keilas. Vt infot FB ja kodulehel.

Võtke julgesti ühendust, kui mõtlete kihlusele, laulatusse või laste ristimisele, kui soovite tulla pihile või kui tunnete, et hinge teeks head lihtsalt üks kohtumine ja võimalus rääkida.

TAASKASUTUSKESKUS SÕBRA TUBA Risti vanas koolimajas avatud **N 11-14 ja L 11-16**, muul ajal kokkuleppel tel 53448571 (Maarika), 53583632 (Kaja). Teise ringi riided, kodutarbed.

Õp **ANNIKA LAATS**, tel 55649 256, risti@eek.ee, www.ristikirik.ee

LÄÄNE-HARJU VALLAVALITSUS KUTSUB

Lehola kogukonnapargi avamisele

1. JUUNIL KELL 18.00
Skatepargis töötuba | Lastele üllatuskülastamine

KOHTUME LEHOLAS ORISKÜLA TEE 6

LÄÄNE-HARJU VALLAVALITSUSE TEATED

Lääne-Harju Vallavalitsuse 11.04.2023 korraldusega nr 249 kehtestati **Kloogaranna külas Nurme, Tuule ja Tuulepuu ning Käesalu külas Oja katastriüksuste ja lähiala detailplaneering.**

Lääne-Harju Vallavalitsuse 15.03.2022 korraldusega nr 205 algatati detailplaneering

Lääne-Harju vallas Kloogaranna külas Nurme, Tuule ja Tuulepuu ning Käesalu külas Oja katastriüksustel ja lähialal. Planeeritavad katastriüksused asuvad hajaasustuses Lääne-Harju vallas Kloogaranna ja Käesalu külas Treppojast 450 m kirdes.

Planeeringuala piirneb läänes Kuusiku (katastritunnus 29501:007:0547), Kangru (katastritunnus 29501:007:0546) ja Välja (katastritunnus 29501:007:0545), läänes ja põhjas Voore (katastritunnus 29501:007:1334), põhjas Peetri (katastritunnus 29501:007:0475), idas Olluma (katastritunnus 29501:007:0476), lõu-

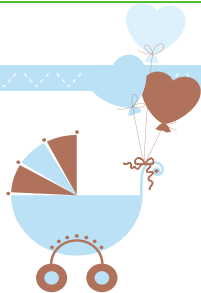
nas Tuuleoja (katastritunnus 29501:001:0724) maatulundusmaa katastriüksustega. Keila valla üldplaneeringu kaardi 1A põhjal asub ala hajaasustuses ja väljaspool rohekoridori. Detailplaneering on üldplaneeringu kohane, kuna vastab hajaasustuse tingimustele. Planeeringuala suurus koos lähialaga on ligikaudu 13,92 ha.

Detailplaneeringuga määratakse ehitusõigus kuuele elamumaa krundile. Elamumaa kruntidele on planeeritud summaarne ehitusõigus 400 m² ühe elamu ja kuni kahe abihoone ehitamiseks. Hoonete lubatud kõrgused on elamul 9 m ja abihoonel 6 m. Parkimine on lahendatud omal krundil. Kruntide veevarustus on lahendatud lokaalselt puurkaevudega ja kanalisatsioon tuleb lahendada kogumismahutiga. Tulekustutuse veevarustuseks rajatakse mahutiga veevõtukoht. Juurdepääsuks kruntidele tuleb huvitatud isiku(-

tel) rajada avaliku kasutusega tee alates Keila metskond 37 maaüksusel asuvalt avaliku kasutusega Lõuna-Käesalu teelt (teeregistri nr 2952620).

Detailplaneeringu kohase taristu väljaehitamise kohustus on vastavalt taristu lepingule (registreeritud 09.03.2023 nr 6-1/107-16) huvitatud isikul. Taristu rajamise nõude tagamiseks on Tallinna Notar Priidu Pärna büroos sõlmitud leping, mis on registreeritud notari ametitegevuse raamatus nr 886 all, ning Lääne-Harju valla kasuks on katastriüksustele seatud hoidumisservituudid millest tulenevalt planeeringu kehtestamisega Lääne-Harju vallale täiendavaid rahalisi kohustusi ei kaasne.

Planeeringul puudub oluline mõju looduskeskkonnale. Detailplaneeringu majanduslik ja sotsiaalne mõju on positiivne.

Õnnitleme!

Meie valda sündisid

SOFI LIIDRES
ALEKSANDR SPAVLENKOV
ELIISE KRIISA
LIISA SOFIA EKKART
ROOSI EVELIN PERK
NATALIA DEMCHUK
HEMMA-LY EINAMANN

Õnnitleme

9. mai

Erika Elissaar

Karjaküla, Klooga
ja Lehola lasteaia
õppealajuhataja ja Lehola
kooli õppejuht

18. mai

Olga Kugal

Lääne-
Harju Valla Tugikeskuse
juhataja

29. mai

Siiri Lall

Vasalemma
Põhikooli direktor

STONEREX

56 875 992
info@stonerex.ee
www.stonerex.ee

Küsi kevadisi eripakkumisi!

Suurim valik fassaadi- ja sokliplaate

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvöös.

info@metsakeskus.ee

Tel: 56 111 900

ERAKUULUTUSED

Ostan kokku autosid. Sobivad
igas seisukorras. Autode arvelt
kustutamine. Järgi tulemine
puksiiriga. Telefon 5345 1955,
e-mail autosober@gmail.com

Katuse-, fassaadi-, üldehitus ja
viimistlustööd. Kortermajade
Renoveerimistööd. Pakume
erinevaid lahendusi hoonete ja
majade ehitusel. 5352 9476
mehitus@gmail.com

LIIV, KILLUSTIK, MULD,
FREESASFALT veoga. Hea lä-
bivus ja manööverdusvõime.
Tel. 507 9362

Fekaalivedu kogumiskaevude
tühjendus! Helista ja küsi pak-
kumist tel 53 468 430

Ostame talu 5455 1152

Ostan kasutuseta jäänud seis-
va sõiduki. Sõiduauto, maastur,
kaubik. Võib olla rikkega, mitte
sõidukorras. Oodatud kõik
pakkumised ka nädalavahetu-
sel. Võtan arvelt maha. Järgi
tulen puksiiriga. Kohapeal kiire
tehing ja vormistamine. Tel
5365 4085 skampus@online.ee

Ostan NSVLi fotoaparaate,
objektiive ja värvilised lillevaa-
sid „Tarbeklaas”. Tel.5901 4316.
Aitäh!

RRLektus AS võtab tööle
Harju-Ristis asuvasse Meie
poodi müüja-klienditeeni-
daja. Info: personal@meietoi-
dukaubad.ee ; tel. 5193 9007

Valmistan puidust uksi ja ak-
naid, tel. 5308 7220

RUMMU FESTIVAL RUFÉ 2023

RUMMU KARJÄÄRIS 17.06 KELL 19

**5MIINUST
TANEL PADAR
PÚR MÚDD &
GRETE PAIA**

DJ ANDRES ALJASTE | ATRAKTSIOONID
KOKTEILIBAARID | TÄNAVATOIDUD

saku aviltoke RUMMU GSG BURGER KITCHEN KÜLLAS DÄNN LAANE HARJU VALD

pileti levil PILETID SAADAVAL PILETILEVI JA WWW.KONTSESSIOONIT.EE

**MÜÜA
MULD**

LIIV, KILLUSTIK, TÄITEPINNAS

HARJU KAEVETÖÖD
WWW.HKT.EE +372 52 44 650

AINO PRANTSSEN

19.06.1954-09.04.2023

Emake...

Maga vaikselt, puhka rahu - südamed on Sinuga...

Mälestuste päiksekullas jääd Sa ikka meiega

Kallist ema leinavad tütar Aire, tütretütred Garmen ja
Simona peredega.